

RECENZIJA I PREDGOVOR KNJIGE SPASOJA VLAJIĆA "SVEST I NADUZROČNI POREDAK PRIRODE" (BEOGRAD, 2005)

Pred čitaocem je jedna u nizu knjiga Spasoja Vlajića, koja se bavi neobičnom temom naduzročnog (sinhronicističkog) poredka prirode, do koje dolazi svojim još neobičnijim dugogodisnjim istraživanjem energije i informacije reči u srpskom jeziku. Iako je ideja o dubljem energetske-informacionom značenju reči bila prisutna još u jevrejskoj ezoterijskoj svetoj knjizi Kabala, moram da priznam da sam se pri prvom susretu sa idejama i knjigama Spasoja Vlajića, pre desetak godina, odnosio sa dozom skepticizma. Razlozi su bili pre svega u tome što je autorovo proučavanje (koje je uključivalo višeparametarske empirijske formule) bilo uglavnom ograničeno na reči srpskog jezika, a samim time specifično ograničeno iako sa ambicijama da se zaključci generalizuju na jezike u celini, što bi međutim zahtevalo proširenje istraživanja i na druge jezike, ili bi imalo (naučno neprivačnu lokal-patriotsku) implikaciju da je srpski jezik izuzetan u odnosu na ostale.

U međuvremenu su i dalje ostale moje primedbe o neophodnosti proširenja istraživanja i na ostale jezike, ali se moj skepticizam smanjio pre svega kroz moja lična istraživanja fenomena svesti, koja takođe demonstriraju naduzročni sinhronicistički poredak prirode u nelokalnoj ulozi kolektivne svesti u kanalisanju tzv. kolapsa talasne funkcije u interakciji kvantnog sistema i makroskopskog okruženja - čime se razrešava nekoliko fundamentalnih teškoća koje postoje u nelinearnoj (prividno kvantno-nekonzistentnoj ne-šredingerovskoj) i nelokalnoj (prividno relativistički-nekonzistentnoj) prirodi kolapsa talasne funkcije u kvantnoj mehanici - kroz kvantno-gravitacionu nelokalno-indeterminističku prirodu (prelaznih stanja kolektivne i individualne) svesti, koja ostavljaju tada prostor i za fizičko razumevanje fundamentalno važnog problema (individualne) slobodne volje [1-3], uz duboke holističke psihosomatske terapijske implikacije [4,5]. U istom smislu, na umanjevanje mogeg skepticizma uticala su i mnogobrojna istraživanja koja su ukazivala na fraktalnu holističku prirodu svesti na različitim strukturno-informacionim nivoima (Peruševe matematičko-informacione paralele Fejnmanove propagatorske verzije kvantne mehanike i kvantno-holografskih Hopfildovih asocijativnih neuronskih mreža [6], Rakočevićeva demonstracija postojanja "univerzalnog koda" na različitim nivoima [7], Kaluđerovićeva otkrića zakonitosti neobičnih metapovezanosti među ljudima iz bližeg okruženja kao deo jedne jedinstvene dinamičke informacione mreže [8], kao i nelokalni PEAR-eksperimenti interakcije svest/mašina [9], nelokalni Ditron-eksperimenti interakcije svest/neživi & živi sistemi [10], nelokalni Novosibirsk-eksperimenti svest/živi & neživi sistemi [11], kao i nelokalni klinički Djuk-eksperimenti o molitvom-ubrzanom post-hirurškom oporavku pacijenata [12]).

Kako pokazuju moja teorijska istraživanja [4], značaj ovakvih nelokalnih (prividno naduzročnih) sinhronicističkih fenomena nije samo kognitivni, već može imati i duboke praktične implikacije za redefinisavanje preferencija "individualne" i "kolektivne" svesti (i time uticati i na samu budućnost pojedinaca, naroda i čitave civilizacije, što je inače višemilenijumska istočnjačka tema "karme" [13] i hrišćanska tema "greha" [14]). U tom kontekstu posebno bih istakao prelazna stanja svesti, prvi put teorijski predskazana mojim biofizičkim kvantno-relativističkim modelom izmenjenih i prelaznih stanja svesti, koja bi mogla biti biofizička osnova (pored ostalih transpersonalnih komunikacija) anticipacije u intuiciji, prekogniciji i dubokim kreativnim uvidima. Ono što se zaista anticipira u prelaznim stanjima "individualne svesti" moglo bi biti evoluirano stanje kosmičke "kolektivne svesti" u nekom budućem trenutku (kojem naša "individualna svest" ima mogućnost pristupa, pošto je sastavni deo kosmičke "kolektivne svesti" - Boga!?), što se kvantno-mehanički opisuje njenom determinističkom evolucijom.

U tom smislu, sasvim je moguće da postoje jake preferencije za individualnu ili kolektivnu budućnost, određene spiritualnim interpersonalnim opterećenjima, kako se tvrdi u tradiciji Istoka. Međutim, anticipirano stanje može se redefinisati izmenom početnog stanja više misaono-emocionalno povezanih "individualnih svesti" a time i kosmičke "kolektivne svesti", menjajući anticipirane preferencije za individualnu ili kolektivnu budućnost - što ostavlja prostor za slobodnu volju ukazujući na najefikasniju mogućnost uticaja na budućnost kroz molitvu za druge, u punom skladu sa hrišćanskom tradicijom isihazma [14] i "filozofijom slobode" Berđajeva [15].

U tom kontekstu, reprogramiranje molitvom bi spadalo u transpersonalna relativistička prostorno-vremenska tuneliranja svesti jedne osobe u njenim prelaznim stanjima, pri čemu bi njena mentalna adresa u tim stanjima bila vezana za drugu osobu, ali uz interakciono posredovanje prostorno-vremenski dislociranih elektromagnetno/jonskih spiritualnih struktura iz religijskih tradicija kojima se upućuje molitva, koje bi utiskujući svoje snažne i pročišćene misaono/emocionalne sadržaje u akupunkturne sisteme obe interagujuće osobe vršile kao konačni efekat obostrano reprogramiranje (brisanje) poremećaja vezanih za neki njihov uzajamni psihosomatski konflikt. Ovo bi moglo biti objašnjenje za posebnu efikasnost molitve sprovedene pred spavanje (što preporučuju sve religijske tradicije, kada se najlakše kontrolišu adresirani sadržaji svesti uoči prelaznog stanja budnost/spavanje), ali i razlog zašto monasi sprovode molitvu i rano pred zoru, ili tokom produženog bdenja (kada je bioritam organizma u pospanom stanju na granici prelaznog stanja budnost/spavanje, čime se ne samo dobro kontrolišu adresirani sadržaji svesti već se ima i puna svesnost o neposredno dobijenim transpersonalnim informacijama u prelaznim stanjima svesti tokom molitvi, što svakako učvršćuje njihovu veru). Istakao bih da je molitva verovatno jedini način za trajno efikasno uklanjanje psihosomatskih poremećaja prouzrokovanih međuljudskim konfliktima, pošto jednostrano uklanjanje poremećaja nekom terapijskom tehnikom ostavlja neuklonjeni konflikt kod druge osobe, odakle će on biti ponovo obostrano indukovano u njenim prelaznim stanjima svesti sa (nesvesnim) mentalnim fokusom na prvu osobu. Ovo istovremeno ukazuje na izuzetan praktičan značaj spiritualnog morala i molitve za druge sa kojima smo u nekoj misaono/emocionalnoj vezi (kako bližnje tako i neprijatelje, jer tako se jedino mogu trajno iskoreniti uzajamni problemi u sebi i drugima), kroz obostrano pročišćenje misaono/emocionalnih fokusa i time obostrano poboljšanje psihosomatskog zdravlja i/ili uzajamnih odnosa. Čini se da zato hrišćanstvo toliko insistira na pokajanju i praštanju, što predstavlja odraz spiritualne zrelosti osobe: to implicira obavezu duhovno zrelijih osoba da kroz molitvu pomažu u rasterećenju konflikata, i onda kada su one same žrtve sukoba ("A ja vam kažem: ljubite neprijatelje svoje, blagosiljajte one koji vas kunu, činite dobro onima koji vas mrze i molite se Bogu za one koji vas gone", (Mt.5,44)). Čak nije dopustivo ni da se vidi zlo u bližnjem i da se on osuđuje (drevna biblijska zapovest dana čoveku u Raju, koja zabranjuje kušanje "s drveta od znanja dobra i zla" - kod drugih - "jer u koji dan okusiš s njega umriješ", čije je kršenje dovelo do Adamovog grehopada (Post.2,17), i posejalo klicu budućeg "terora istorije"), insistirajući samo na ličnom pokajanju i praštanju, što jedino vodi konačnom rasterećenju misaono/emocionalnih konflikata. Dodajmo, imajući u vidu ulogu mentalno opterećujućih sadržaja u post-mortem spiritualnoj evoluciji dislocirane elektromagnetno/jonske strukture umirućeg, da to implicira i značaj molitve za umrle sa mogućnošću naknadnog rasterećivanja misaono/emocionalnih konflikata i uticaja na spiritualnu evoluciju duše umrlog (ali i preferencije za individualnu i/ili kolektivnu budućnost potomstva).

Pomenuta istraživanja svakako su na liniji ponovo probuđenog naučnog interesovanja za istraživanje fenomena svesti u poslednjoj deceniji 20. veka, sa značajnim doprinosima i naše naučne sredine. Mislim da je ovaj trend nepovratan i da će doprineti da svest uskoro postane najznačajnija naučna tema, zbog svojih dubokih potencijalnih fundamentalnih i praktičnih implikacija: medicina (odnos mozga i svesti; uloga moždanih talasa u radu mozga; uloga akupunkturnog sistema u kognitivnim aspektima izmenjenih stanja svesti; povezanost nervnog sistema, akupunkturnog sistema, morfogeneze i psihosomatskih bolesti; lokalni kvantni holistički aspekti psihosomatike i šira primena odgovarajuće mikrotalasne rezonantne terapije na nivou akupunkturnog sistema; nelokalni kvantni holistički aspekti psihosomatike i šira primena odgovarajuće transpersonalne psihoterapije na nivou individualne i kolektivne svesti); psihologija (mehanizam i uloga sanjanja i meditacije, kao izmenjenih stanja svesti u sazrevanju ličnosti; mehanizam osvešćivanja konflikata i interakcija svesnog i nesvesnog, u različitim psihoterapeutskim pravcima; kontrola kreativnosti i transpersonalnih fenomena u prelaznim stanjima svesti, i psihoterapeutske implikacije za transpersonalnu kliničku psihologiju); biologija (nelokalne interakcije i adaptivni mehanizmi na nivou vrsta; fundamentalno razumevanje značaja morala u ljudskoj populaciji); fizika (fundamentalna uloga individualne i kolektivne svesti u kvantnoj teoriji merenja; osvetljavanje duboke međupovezanosti svesti, prostor-vremena i strukture materije, u prelaznim stanjima individualne i kolektivne svesti; uloga prelaznih stanja individualne i kolektivne svesti u kontroli izlaza kvantno-gravitacionih prostorno-vremenskih tunela); tehnika (eksploatacija tehnologija kvantno-gravitacionih

tunela i tehnologija prelaznih stanja svesti, za radikalno prevazilaženje prostorno-vremenskih barijera u transportu i komunikacijama; računari sa veštačkom svesću i kreativnošću, na dubljim kvantno-gravitacionim principima); i filozofija/religija (ontološka priroda individualne i kolektivne svesti; uklanjanje dualizma duh-materija; pitanje slobodne volje; kontinuitet svesti posle smrti; nelokalni transfer individualnih opterećenja na potomstvo u emocionalno opterećenim prelaznim stanjima svesti; fundamentalni značaj nelokalnog holističkog prostorno-vremenskog rasterećenja kolektivne svesti u molitvi za bližnje, neprijatelje, i umrle; renesansa modela ponašanja baziranog na isihastičkim duhovnim moralnim načelima milosrđa).

Na kraju, zato ističem da su implikacije pomenutih (manifestno nelokalnih) aspekata svesti i (prividno naduzročnog) poretka prirode - kojim sa sa energetsko-informacionog jezičkog aspekta bavi i ova knjiga Spasoja Vlajića - izuzetno važne jer u krajnjoj instanci otkrivaju sinhronicističke zakonitosti preferencija na planu "kolektivne svesti" (Jungovo kolektivno nesvesno [16] ...), čije bi nelokalno reprogramiranje moglo biti od velikog globalnog preventivnog psihosomatskog značaja.

LITERATURA

1. D.Raković, M.Dugić, M.M.Ćirković, Makroskopski kvantni efekti u biofizici, u Zborniku radova Satelitski simpozijum epoha kvanta: 100 godina od otkrića kvanta, ANU Republike Srpske, Banja Luka, 2001.
2. D.Raković, Osnovi biofizike, Grosknjiga, Beograd, 1995, Gl. 5 i 6; D.Raković, Moždani talasi, neuronske mreže i jonske strukture: biofizički model izmenjenih stanja svesti, u knjizi Svest: naučni izazov 21. veka, D.Raković & Đ.Koruga, eds., ECPD & Čigoja, Beograd, 1996.
3. D.Raković, Consciousness and quantum collapse: Biophysics versus relativity, The Noetic J., Vol.1, No.1, pp. 34-41, 1997; D.Raković, Prospects for conscious brain-like computers: Biophysical arguments, Informatica (Special Issue on Consciousness as Informational Phenomenalism), Vol.21, No.3, pp. 507-516, 1997; D.Raković, Transitional states of consciousness as a biophysical basis of transpersonal transcendental phenomena, Int. J. Appl. Sci. & Computat., Vol.7, No.3, pp. 174-187, 2000.
4. D.Raković, Od duhovnosti do racionalnosti i natrag: Prelazna stanja svesti za globalno reprogramiranje prostorno-vremenske mreže kolektivne svesti, Zbornik radova Svest, spavanje, snovi, N.Ilanković, ed., Klinički centar Srbije, Beograd, 1999; D.Raković, Biophysical frontiers of holistic psychosomatics, Proc. 3rd Int. Multi-Conf. Information Society IS'2000, New Science of Consciousness, Ljubljana, 2000; D.Raković, On brain's neural networks and brainwaves modeling: Contextual learning and psychotherapeutic implications, Proc. 2nd Conf. IEEE/EMBS (Vic) Biomedical Research in 2001, Melbourne, Australia, 2001.
5. D.Raković, Biofizičke osnove akupunktur i mikrotalasne rezonantne stimulacije, u Zborniku radova Savjetovanje iz biofizike, Banja Luka, 2001; D.Raković, Z.Jovanović-Ignjatić, D.Radenović, M.Tomašević, E.Jovanov, V.Radivojević, Ž.Martinović, P.Šuković, M.Car, L.Škarić, An overview of microwave resonance therapy and EEG correlates of microwave resonance relaxation and other consciousness altering techniques, Electro- and Magnetobiology, Vol.19, No.2, pp. 195-222, 2000.
6. M.Peruš, Neuro-quantum parallelism in mind-brain and computers, Informatica, Vol. 20, pp. 173-183, 1996; M.Peruš, S.K.Dey, Quantum systems can realize content-addressable associative memory, Appl. Math. Lett., Vol. 13, pp. 31-36, 2000.
7. M.Rakočević, Univerzalna svest i univerzalni kod, u knjizi Svest: naučni izazov 21. veka, D.Raković & Đ.Koruga, eds., ECPD & Čigoja, Beograd, 1996; M.Rakočević, Jedan aspekt univerzalnosti svesti, u

knjizi Svest: naučni izazov 21. veka, Zbornik radova sa ECPD seminara, Lj.Rakić, D.Raković, Đ.Koruga, A.Marjanović, eds., Beograd, 27-28 septembar 1996.

8. D.Kaluđerović, Ženidbe, Beograd, 1992; D.Kaluđerović, Isti dan, Beograd, 1994; D.Kaluđerović, Ljubavna priča, Beograd, 1996.

9. R.G.Jahn, The persistent paradox of psychic phenomena: an engineering perspective, Proc. IEEE, Vol. 70, pp. 136-170, 1982; R.J.Jahn, B.J.Dunne, Margins of Reality, Harcourt Brace, New York, 1988, i mnoge arhivske publikacije i tehnička saopštenja PEAR (Princeton Engineering Anomalies Research); www.princeton.edu/~crdnelson/pear.html.

10. W.A.Tiller, W.E.Dibble, Jr., M.J.Kohane, Exploring robust interactions between human intention and inanimate/animate systems, Ditron Preprint (presented at Int. Conf. Toward a Science of Consciousness - Fundamental Approaches, May 1999, UN Univ., Tokyo, Japan).

11. V.P.Kaznacheev, A.V.Trofimov, Cosmic Consciousness of Humanity, Elendis-Progress, Tomsk, 1992.

12. www.dukenews.duke.edu 1998, 9 Nov., News, Medical Center News Office, Duke University, NC, USA - rezultati ove pilot studije na 150 pacijenata bili su dovoljno intrigirajući da iniciraju i šire istraživanje u nekoliko američkih medicinskih centara; pregled prethodnih sporadičnih sličnih studija može se naći u knjizi L.Dossey, Healing Words: The Power of Prayer and The Practice of Medicine, Harper Paperbacks, New York, 1993.

13. W.Evans Wentz, The Tibetan Book of the Dead, Oxford University Press, London, 1968.

14. J.Vlahos, Pravoslavna psihoterapija: svetootačka nauka, Pravoslavna misionarska škola pri hramu Sv. Aleksandra Nevskog, Beograd, 1998.

15. N.Berđajev, Filosofija slobode, Logos Ant, Beograd, 1996.

16. C.G.Jung, W.Pauli, Tumačenje prirode i psihe, Globus & Prosvjeta, Zagreb, 1970; C.G.Jung, Man and His Symbols, Dell Publishing Company, New York, 1972.

Prof. dr Dejan Raković